

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ความรู้และทักษะของผู้ประกันตนต่อสิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน” ครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษา โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การนำเสนอข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการประกันการว่างงานของผู้ประกันตน

ส่วนที่ 3 ทักษะด้านประโยชน์และความสำคัญความพร้อมในการประกัน

ส่วนที่ 4 ความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลและความรู้

ส่วนที่ 5 ความแตกต่างระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับทักษะด้านประโยชน์และความสำคัญความพร้อมในการประกัน

ส่วนที่ 1 การนำเสนอข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ประกันตนที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา ลักษณะงาน รายได้ ระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน ประเภทของสถานประกอบการ จำนวนลูกจ้างในสถานประกอบการ

ตารางที่ 4.1
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกันตน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N = 60)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	31	51.7
ชาย	29	48.3
รวม	60	100.0
อายุ		
20-30	32	53.3
31-40	28	46.7
รวม	60	100.0
สถานภาพ		
โสด	45	75.0
สมรส และผ่านการสมรส	15	25.0
รวม	60	100.0
การศึกษา		
ปริญญาตรี ขึ้นไป	34	56.7
ต่ำกว่า ปริญญาตรี	26	43.3
รวม	60	100.0
ลักษณะงาน		
อื่น ๆ ที่ไม่ใช่บริการและการค้า	32	53.4
บริการ และ การค้า	28	46.7
รวม	60	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N = 60)	ร้อยละ
รายได้		
>10,001	33	55.0
เท่ากับหรือ <10,000	27	45.0
รวม	60	100.0
ระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน		
4-6 ปีขึ้นไป	36	60.0
1-3	24	40.0
รวม	60	100.0
ประเภทสถานประกอบการ		
อื่น ๆ นอกเหนือจากการค้า	34	56.7
การค้าส่ง/ค้าปลีก	26	43.3
รวม	60	100.0
จำนวนลูกจ้างในสถานประกอบการ		
ต่ำกว่า 100 คน	38	63.3
100-500 คนขึ้นไป	22	36.7
รวม	60	100.0

จากตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ประกันตนที่ใช้สิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน จำนวน 60 คน พบว่า

1. ผู้ประกันตนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 51.7 และเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 48.3

2. ผู้ประกันตนที่ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.3 และมีอายุระหว่าง 31-40 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 46.7

3. ผู้ประกันตนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพ โสด คิดเป็นร้อยละ 75.0 และ สถานภาพสมรสและผ่านการสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 25.0

4. ผู้ประกันตนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 56.7 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.3
5. ผู้ประกันตนที่ตอบแบบสอบถามลักษณะงานส่วนใหญ่เป็นงาน ด้านอื่น ๆ ที่มีใช้ด้านบริการและการค้า คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมา ด้านบริการ และการค้า คิดเป็นร้อยละ 46.7
6. ผู้ประกันตนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้/เดือน 10,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 55.0 และมีรายได้/เดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.0
7. ผู้ประกันตนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ประกันตนเป็นระยะเวลา 4-6 ปีขึ้นไป คิดเป็นอัตราร้อยละ 60.0 และเป็นผู้ประกันตนเป็นระยะเวลา 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.00
8. ผู้ประกันตนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในประเภทสถานประกอบการด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากการค้าส่ง/ค้าปลีก คิดเป็นร้อยละ 56.7 และด้านการค้าส่ง/ค้าปลีก คิดเป็นร้อยละ 43.3
9. ผู้ประกันตนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนลูกจ้างในสถานประกอบการส่วนใหญ่ ต่ำกว่า 100 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 จำนวนลูกจ้างในสถานประกอบการจำนวน 100-500 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 36.7

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการประกันการว่างงานของผู้ประกันตน

จากการทดสอบความรู้ของผู้ประกันตน โดยจำแนกย่อยความรู้เป็นรายหมวด ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับขอบเขตความคุ้มครอง อัตราเงินสมทบ การกำหนดระยะเวลาการบังคับใช้ เงื่อนไขการเกิดสิทธิและประโยชน์ทดแทน ปრაกฏผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2

ความรู้ด้านขอบเขตความคุ้มครอง

ความรู้	รู้	ไม่รู้
การประกันการว่างงานจะได้รับเงินชดเชยระหว่างไม่มีงานทำ	98.3 (59)	1.7 (1)

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ความรู้	รู้	ไม่รู้
ระหว่างไม่มีงานทำรัฐบาลจะจัดฝึกอาชีพให้	95.0 (57)	5.0 (3)
การเข้าสู่ระบบประกันการว่างงาน	90.0 (54)	10.0 (6)

จากตารางที่ 4.2 ความรู้เกี่ยวกับการประกันการว่างงาน จำแนกย่อยรายข้อถามของหมวดความรู้ ด้านขอบเขตความคุ้มครอง พบว่า

1. ผู้ประกันตนร้อยละ 98.3 รู้ว่าจะได้เงินชดเชยระหว่างไม่มีงานทำ และมีร้อยละ 1.7 ไม่รู้
2. ผู้ประกันตนร้อยละ 95.0 รู้ว่ารัฐบาลจะจัดฝึกอาชีพให้ระหว่างไม่มีงานทำ และมีร้อยละ 5.0 ไม่รู้
3. ผู้ประกันตนร้อยละ 90.0 รู้ว่ารัฐบาลไม่ได้ให้ลูกจ้างเลือกเข้าสู่ระบบประกันการว่างงาน และมีร้อยละ 10.0 ไม่รู้

ตารางที่ 4.3

ความรู้ด้านอัตราเงินสมทบ

ความรู้	รู้	ไม่รู้
เงินสมทบเก็บจากนายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาล	83.3 (50)	16.7 (10)
การเลิกจ้างลูกจ้างมากมีผลต่อการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม	40.0 (24)	60.0 (36)
การเปลี่ยนงานบ่อยจะต้องจ่ายเงินสมทบจำนวนมากเข้ากองทุนประกันสังคม	18.3 (11)	81.7 (49)

จากตารางที่ 4.3 ความรู้เกี่ยวกับการประกันการว่างงาน จำแนกย่อยรายข้อถามด้าน อัตราเงินสมทบ พบว่า

1. ผู้ประกันตน ร้อยละ 83.3 รู้ว่าเงินสมทบเข้ากองทุนประกันการว่างงาน เป็นเงินที่เก็บจาก นายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาล และมี ร้อยละ 16.7 ไม่รู้
2. ผู้ประกันตน ร้อยละ 40.0 รู้ว่าการที่นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างมาก ไม่มีผลทำให้ นายจ้างต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันการว่างงานสูงตามไปด้วย และมีร้อยละ 60.0 ไม่รู้
3. ผู้ประกันตน ร้อยละ 18.3 รู้ว่าการเปลี่ยนงานบ่อยของลูกจ้าง ไม่มีผลทำให้ลูกจ้าง ต้องจ่ายเงินสมทบกองทุนประกันการว่างงานสูงตามไปด้วย และมีร้อยละ 81.7 ไม่รู้

ตารางที่ 4.4

ความรู้ด้านกำหนดระยะเวลาบังคับใช้

ความรู้	รู้	ไม่รู้
ปัจจุบันรัฐบาลยังไม่มีความพร้อมที่จะจัดการปัญหาการว่างงาน	86.7 (52)	13.3 (8)
การประกาศบังคับใช้กฎหมายประกันการว่างงานขึ้นอยู่กับความพร้อมของรัฐ	73.3 (44)	26.7 (16)
ปัจจุบันยังไม่มีกรออกกฎหมายบังคับใช้การประกันการว่างงาน	36.7 (22)	63.3 (38)

จากตารางที่ 4.4 ความรู้เกี่ยวกับการประกันการว่างงาน จำแนกย่อยรายข้อถามด้าน กำหนดระยะเวลาบังคับใช้ พบว่า

1. ผู้ประกันตน ร้อยละ 86.7 รู้ว่าสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันรัฐบาลไม่มีความพร้อมที่จะจัดการปัญหาการว่างงานให้แก่ลูกจ้าง และมี ร้อยละ 13.3 ไม่รู้
2. ผู้ประกันตน ร้อยละ 73.3 รู้ว่าการประกาศบังคับใช้กฎหมายประกันการว่างงาน ขึ้นกับความพร้อมในการบริหารจัดการกองทุนประกันการว่างงาน และมี ร้อยละ 26.7 ไม่รู้
3. ผู้ประกันตน ร้อยละ 63.3 รู้ว่าปัจจุบันยังไม่มีกรออกกฎหมายบังคับใช้การประกันการว่างงาน และมีร้อยละ 36.7 ไม่รู้

ตารางที่ 4.5
 ความรู้ด้านเงื่อนไขการเกิดสิทธิ

ความรู้	รู้	ไม่รู้
เมื่อถูกเลิกจ้างต้องไปขึ้นทะเบียนเป็นผู้ว่างงาน	91.7 (55)	8.3 (5)
ผู้ประกันตนที่ว่างงานต้องทำงานตามที่รัฐจัดหาให้	38.3 (3)	61.7 (37)
การทุจริตหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบในการทำงานจะไม่ได้รับเงินชดเชย	31.6 (20)	66.4 (40)

จากตารางที่ 4.5 ความรู้เกี่ยวกับการประกันการว่างงาน จำแนกย่อยรายข้อถามด้านเงื่อนไขการเกิดสิทธิ พบว่า

1. ผู้ประกันตน ร้อยละ 91.7 รู้ว่าเมื่อถูกเลิกจ้างต้องไปขึ้นทะเบียนเป็นผู้ว่างงาน และมีร้อยละ 8.3 ไม่รู้
2. ผู้ประกันตน ร้อยละ 38.3 รู้ว่าต้องทำงานตามที่รัฐจัดหาให้ และมีร้อยละ 61.7 ไม่รู้
3. ผู้ประกันตน ร้อยละ 31.6 รู้ว่าการถูกเลิกจ้างจากเพราะทุจริตหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ในการทำงานจะไม่ได้รับเงินชดเชยจากการประกันการว่างงาน และมีร้อยละ 66.4 ไม่รู้

ตารางที่ 4.6
 ความรู้ด้านประโยชน์ทดแทน

ความรู้	รู้	ไม่รู้
รัฐจะจ่ายเงินให้ผู้ประกันการว่างงาน	90.0 (54)	10.0 (6)
รัฐจะหางานให้แก่ผู้ประกันการว่างงานทำระหว่างที่ยังหางานทำไม่ได้	76.7 (46)	23.3 (14)
รัฐไม่ได้จ่ายเงินช่วยเหลือเพิ่มเติมให้แก่ผู้อยู่ในอุปการะของผู้ประกันการว่างงาน	26.7 (16)	73.3 (44)

จากตารางที่ 4.6 ความรู้เกี่ยวกับการประกันการว่างงาน จำแนกย่อยรายข้อถามด้าน
ด้านประโยชน์ทดแทนพบว่า

1. ผู้ประกันตน ร้อยละ 90.0 รู้ รัฐจะจ่ายเงินให้ผู้ประกันการว่างงาน ระหว่างที่ถูก
เลิกจ้าง และยังหางานทำไม่ได้ และมีร้อยละ 10.0 ไม่รู้
2. ผู้ประกันตน ร้อยละ 76.7 รู้ รัฐจะหางานให้แก่ผู้ประกันการว่างงานทำระหว่างที่ยัง
หางานทำไม่ได้ และมีร้อยละ 23.3 ไม่รู้
3. ผู้ประกันตน ร้อยละ 26.7 รู้ รัฐไม่ได้จ่ายเงินช่วยเหลือเพิ่มเติมให้แก่ผู้อยู่ใน
อุปการะ ของผู้ประกันการว่างงาน และมีร้อยละ 73.3 ไม่รู้

ตารางที่ 4.7

ระดับความรู้เกี่ยวกับการประกันการว่างงาน
จำแนกตามรายหมวดความรู้

หมวดความรู้	ค่าเฉลี่ย	S.D.	รู้มาก		รู้น้อย	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ขอบเขตความคุ้มครอง	2.83	0.42	59	98.3	1	1.7
2. อัตราเงินสมทบ	1.42	0.85	27	45.0	33	*55.0
3. กำหนดระยะเวลา บังคับใช้	1.97	0.84	42	70.0	18	30.0
4. เงื่อนไขการเกิดสิทธิ	1.62	0.67	33	55.0	27	45.0
5. ประโยชน์ทดแทน	1.93	0.76	45	75.0	15	25.0

จากตารางที่ 4.7 ระดับความรู้เกี่ยวกับการประกันการว่างงาน จำแนกตามรายหมวด
ความรู้ พบว่า ผู้ประกันตนมีความรู้ด้านขอบเขตความคุ้มครอง อยู่ในระดับ รู้มาก คิดเป็นร้อยละ
98.3 ผู้ประกันตนมีความรู้ด้านอัตราเงินสมทบ อยู่ในระดับ รู้น้อย คิดเป็นร้อยละ 55.0 ผู้ประกันตน
มีความรู้ในด้านกำหนดระยะเวลาดังบังคับใช้ อยู่ในระดับ รู้มาก คิดเป็นร้อยละ 70.0 ผู้ประกันตนมี
ความรู้ในด้านเงื่อนไขการเกิดสิทธิ อยู่ในระดับ รู้มาก คิดเป็นร้อยละ 55.0 และ ผู้ประกันตนมี
ความรู้ในด้านประโยชน์ทดแทนอยู่ในระดับ รู้มาก คิดเป็นร้อยละ 75.0

ตารางที่ 4.8
ภาพรวมระดับความรู้เกี่ยวกับการประกันการว่างงาน

ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้น้อย (0-7 คะแนน)	13	21.7
ความรู้มาก (8-15 คะแนน)	47	78.3
รวม	60	100.0

ค่าเฉลี่ย = 9.767

S.D.= 2.070

ส่วนที่ 3 ทักษะด้านประโยชน์และความสำคัญความพร้อมในการประกัน

ผู้ศึกษา ได้ใช้แบบสอบถาม สํารวจความคิดเห็นของผู้ประกันตนต่อการประกันการว่างงาน ด้านต่าง ๆ 3 ด้าน คือ ด้านการตอบสนองของความต้องการ ด้านการสร้างความมั่นคงของรายได้ และด้านการสร้างความมั่นคงในชีวิต ปรากฏผลการศึกษา ดังนี้

ด้านการตอบสนองของความต้องการ

ตารางที่ 4.9

ความคิดเห็นของผู้ประกันตนต่อ การตอบสนองของความต้องการ

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
การตอบสนองของความต้องการ การประกันการว่างงานทำให้มี โอกาสพัฒนาฝีมือตนเองเพื่อ ปฏิบัติงานในอาชีพได้	46.70 (28)	51.70 (31)	1.70 (1)	1.55	0.53	ปานกลาง
การประกันการว่างงานทำให้มี โอกาสได้งานใหม่	50.00 (30)	45.00 (27)	5.00 (3)	1.55	0.59	มาก

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
การประกันการว่างงานทำให้รู้สึกว่าเป็นภาระต่อสังคม ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นระหว่างที่ว่างงาน	48.30 (29)	50.00 (30)	1.70 (1)	1.53	0.53	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 ผู้ประกันตนให้ความเห็นว่า การประกันการว่างงานทำให้ผู้ประกันตน ร้อยละ 51.7 เห็นด้วยในระดับปานกลางว่าการประกันการว่างงานทำให้มีโอกาสพัฒนาฝีมือตนเองเพื่อปฏิบัติงานในอาชีพได้ ร้อยละ 50.0 เห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าการประกันการว่างงานทำให้รู้สึกว่าเป็นภาระต่อสังคม ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นระหว่างที่ว่างงาน และเห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 50.0 ว่าการประกันการว่างงานทำให้มีโอกาสได้งานใหม่

ด้านการสร้างความมั่นคงของรายได้

ตารางที่ 4.10

ความคิดเห็นของผู้ประกันตนต่อการสร้างความมั่นคงของรายได้

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
การสร้างความมั่นคงของรายได้ การประกันการว่างงานทำให้มีรายได้เพียงพอต่อรายจ่ายในชีวิตประจำวัน	18.3 (11)	55.0 (33)	26.0 (16)	2.8	0.67	ปานกลาง
การประกันการว่างงานทำให้มั่นใจว่าจะมีรายได้ที่แน่นอน และเป็นประจำในขณะที่ว่างงาน	25.0 (15)	61.7 (37)	13.3 (8)	1.8	0.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 ผู้ประกันตนเห็นด้วยในระดับปานกลาง ร้อยละ 61.7 ว่า ผู้ประกันตนรู้สึกว่าการประกันการว่างงานทำให้มั่นใจว่าจะมีรายได้ที่แน่นอน และเป็นประจำ ในขณะที่ว่างงานและเห็นด้วยในระดับปานกลาง ร้อยละ 55.0 ว่าการประกันการว่างงานทำให้ ผู้ประกันตนรู้สึกว่าการประกันการว่างงานทำให้มีรายได้เพียงพอต่อรายจ่ายในชีวิตประจำวัน

การสร้างความมั่นคงในชีวิต

ตารางที่ 4.11

ความคิดเห็นของผู้ประกันตนต่อการสร้างความมั่นคงในชีวิต

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
การสร้างความมั่นคงในชีวิต	30.0	55.0	15.0	1.8	0.65	ปานกลาง
การประกันการว่างงานสามารถสร้างความมั่นคงในชีวิตการทำงานได้	(18)	(33)	(9)			
การประกันการว่างงานทำให้มั่นใจว่ารัฐจะพยายามช่วยเหลือให้มีงานทำได้อีกครั้งหนึ่ง	43.3	53.3	3.3	1.6	0.55	ปานกลาง
(26)	(32)	(2)				
การประกันการว่างงานทำให้มั่นใจว่ารัฐจะไม่ทอดทิ้งเมื่อตกงาน	50.0	46.3	3.3	1.5	0.56	มาก
(30)	(28)	(2)				

จากตารางที่ 4.11 ผู้ประกันตนให้ความเห็นว่าการประกันการว่างงานทำให้ ผู้ประกันตนรู้สึกว่าการประกันการว่างงานสามารถสร้างความมั่นคงในชีวิตการทำงานได้ โดยเห็นด้วยในระดับปานกลาง ร้อยละ 55.0 ผู้ประกันตน ร้อยละ 50.0 เห็นด้วยในระดับมาก ผู้ประกันตน รู้สึกว่าการประกันการว่างงานทำให้มั่นใจว่ารัฐจะไม่ทอดทิ้งเมื่อตกงาน และ เห็นด้วยในระดับ

ปานกลาง ร้อยละ 53.3 ผู้ประกันตนรู้สึกว่าการประกันการว่างงานทำให้มั่นใจว่ารัฐจะพยายามช่วยเหลือให้มีงานทำได้อีกครั้งหนึ่ง

ความพร้อมในการประกัน

ตารางที่ 4.12

ทัศนคติของผู้ประกันตนต่อความพร้อมในการประกัน

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
ความพร้อมในการประกันกรณีที่ถูกเลิกจ้าง ผู้ประกันตนพร้อมที่จะฝึกงานตามที่รัฐจัดหาให้	30.0 (18)	55.0 (33)	15.0 (9)	1.8	0.65	ปานกลาง
กรณีที่ถูกเลิกจ้าง และหางานทำ ยังไม่ได้ผู้ประกันตนพร้อมที่จะทำงานตามที่รัฐจัดหาให้	30.0 (18)	56.7 (34)	13.30 (8)	1.8	0.64	ปานกลาง
กรณีที่ถูกเลิกจ้างผู้ประกันตนพร้อมที่จะไปขึ้นทะเบียนที่สำนักจัดหางานของรัฐ	66.7 (40)	28.3 (17)	5.0 (3)	1.4	0.58	มาก
กรณีที่ถูกเลิกจ้าง ผู้ประกันตนพร้อมที่จะไปรายงานตัวทุกเดือนระหว่างที่หางานทำไม่ได้	68.3 (41)	30.00 (18)	1.70 (1)	1.3	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.12 ภาพรวมของการแสดงความคิดเห็นด้านความพร้อมในการปฏิบัติของผู้ประกันตน ต่อการประกันการว่างงาน พบว่า

เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นด้านความพร้อมในการปฏิบัติของผู้ประกันตน จำแนกย่อยรายข้อปรากฏผลดังนี้

1. ผู้ประกันตนมีความเห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 68.0 ที่จะไปรายงานตัวทุกเดือนระหว่างที่หางานทำไม่ได้
2. ผู้ประกันตนมีความเห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 66.7 ที่จะไปขึ้นทะเบียนที่สำนักจัดหางานของรัฐ
3. ผู้ประกันตนมีความเห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 56.70 ที่จะทำงานตามที่รัฐจัดหาให้
4. ผู้ประกันตนมีความเห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 55.00 ที่จะฝึกงานตามที่รัฐจัดหาให้

ส่วนที่ 4 ความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลและความรู้

ตารางที่ 4.13

ความต่างด้านความรู้แยกตามเพศ

เพศ	ค่าเฉลี่ย	ขอบเขตความคุ้มครอง	อัตราเงินสมทบ	ระยะเวลาบังคับใช้	การเกิดสิทธิ	ประโยชน์ทดแทน
ชาย	Mean	2.86	1.38	1.90	1.52	2.03
หญิง	Mean	2.81	1.45	2.03	1.71	1.84
ผลต่าง		0.05	0.07	0.13	0.19*	0.19*

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ความแตกต่างด้านความรู้แยกตามเพศชายและเพศหญิงนั้น มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เพศหญิงจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านเงื่อนไขการเกิดสิทธิมากกว่าเพศชาย และเพศชายจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านประโยชน์ทดแทนมากกว่าเพศหญิง สำหรับความรู้ด้านขอบเขตความคุ้มครอง อัตราเงินสมทบ ระยะเวลาบังคับใช้ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.14
ความต่างด้านความรู้แยกตามอายุ

อายุ	ค่าเฉลี่ย	ขอบเขตความ คลุมครอง	อัตราเงิน สมทบ	ระยะเวลา บังคับใช้	การเกิด สิทธิ	ประโยชน์ ทดแทน
20-30 ปี	Mean	2.91	1.50	2.00	1.69	2.06
31-40 ปีขึ้นไป	Mean	2.75	1.32	1.93	1.54	1.79
ผลต่าง		0.16	0.18	0.07	0.15	0.27*

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ความแตกต่างด้านความรู้แยกตามอายุนั้น อายุ 20-30 และ 31-40 ปีขึ้นไป มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ อายุ 20-30 จะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านประโยชน์ทดแทน มากกว่าอายุ 31-40 ปีขึ้นไป สำหรับความรู้ด้านขอบเขตความคลุมครอง อัตราเงินสมทบ ระยะเวลาบังคับใช้ เงื่อนไขการเกิดสิทธิ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.15
ความต่างด้านความรู้แยกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพ	ค่าเฉลี่ย	ขอบเขตความ คลุมครอง	อัตราเงิน สมทบ	ระยะเวลา บังคับใช้	การ เกิดสิทธิ	ประโยชน์ ทดแทน
โสด	Mean	2.80	1.51	1.89	1.67	1.96
สมรส และ เคยสมรส	Mean	2.93	1.13	2.20	1.47	1.87
ผลต่าง		0.13	0.38*	0.31*	0.20	0.09

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ความแตกต่างด้านความรู้แยกตามสถานภาพสมรสนั้น สถานภาพโสดและสมรสกับเคยสมรส มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สถานภาพโสดให้ความสำคัญกับความรู้ด้านอัตราเงินสมทบ และสถานภาพสมรส และเคยสมรสให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านระยะเวลาบังคับใช้ สำหรับความรู้ด้านขอบเขตความคุ้มครอง เงื่อนไขการเกิดสิทธิ ประโยชน์ทดแทน ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.16

ความต่างด้านความรู้แยกตามการศึกษา

การศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ขอบเขต ความ คุ้มครอง	อัตราเงิน สมทบ	ระยะ เวลา บังคับใช้	การ เกิดสิทธิ	ประโยชน์ ทดแทน
ต่ำกว่าปริญญาตรี	Mean	2.96	1.65	1.96	1.62	1.73
ปริญญาตรีขึ้นไป	Mean	2.74	1.24	1.97	1.62	2.09
ผลต่าง		0.22*	0.41*	0.01	0.00	0.36*

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ความแตกต่างด้านความรู้แยกตามการศึกษานั้น ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไป มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ให้ความสำคัญกับด้านเขตความคุ้มครอง ด้านอัตราเงินสมทบ ในระดับที่มากกว่า และ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านประโยชน์ทดแทนมากกว่า สำหรับความรู้ด้านระยะเวลาบังคับใช้, เงื่อนไขการเกิดสิทธิ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.17

ความต่างด้านความรู้แยกตามลักษณะงาน

ลักษณะงาน	ค่าเฉลี่ย	ขอบเขต ความ คุ้มครอง	อัตราเงิน สมทบ	ระยะเวลา บังคับใช้	การเกิด สิทธิ	ประโยชน์ ทดแทน
บริการ และการค้า	Mean	2.50	1.00	1.90	1.40	1.70
อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ บริการและการค้า	Mean	2.95	1.81	2.00	1.76	1.81
ความต่าง		0.45*	0.81*	0.10	0.36*	0.11

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ความแตกต่างด้านความรู้แยกตามลักษณะงานนั้น ลักษณะงานประเภทบริการ และการค้า และอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บริการและการค้า มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ลักษณะงานประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บริการและการค้า ให้ความสำคัญกับด้านเขตความคุ้มครอง ด้านอัตราเงินสมทบ และเงื่อนไขการเกิดสิทธิ ในระดับที่มากกว่า ลักษณะงานประเภทบริการ และการค้า ให้ความสำคัญด้านระยะเวลาบังคับใช้, ประโยชน์ทดแทน ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.18

ความต่างด้านความรู้แยกตามรายได้

รายได้	ค่า เฉลี่ย	ขอบเขตความ คุ้มครอง	อัตราเงิน สมทบ	ระยะเวลา บังคับใช้	การเกิด สิทธิ	ประโยชน์ ทดแทน
เท่ากับหรือ <10,000	Mean	2.93	1.59	1.96	1.74	1.89
>1,0001	Mean	2.76	1.27	1.97	1.52	1.97
ผลต่าง		0.17*	0.32*	0.01	0.22*	0.08

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ความแตกต่างด้านความรู้แยกตามรายได้นั้น รายได้เท่ากับหรือต่ำกว่า 10,000 บาท และ มากกว่า 1,0001 บาทขึ้นไป มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ รายได้เท่ากับหรือต่ำกว่า 10,000 บาท ให้ความสำคัญกับด้านเขตความคุ้มครอง ด้านอัตราเงินสมทบ และเงื่อนไขการเกิดสิทธิ ในระดับที่มากกว่ารายได้มากกว่า 1,0001 บาทขึ้นไป สำหรับความรู้ด้านระยะเวลาบังคับใช้, ประโยชน์ทดแทน ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.19

ความต่างด้านความรู้แยกตามระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน

ระยะเวลา	ค่าเฉลี่ย	ขอบเขต ความ คุ้มครอง	อัตราเงิน สมทบ	ระยะเวลา บังคับใช้	การเกิด สิทธิ	ประโยชน์ ทดแทน
1-3 ปี	Mean	2.68	1.32	2.09	1.68	1.77
4-6 ปีขึ้นไป	Mean	2.92	1.54	2.04	1.58	2.00
ผลต่าง		0.24*	0.22*	0.05	0.1	0.23*

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ความแตกต่างด้านความรู้แยกตามระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตนนั้นระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน 1-3 ปี และ 4-6 ปีขึ้นไป มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน 4-6 ปีขึ้นไป ให้ความสำคัญกับด้านเขตความคุ้มครอง ด้านอัตราเงินสมทบ และประโยชน์ทดแทนในระดับที่มากกว่าระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน 1-3 ปี สำหรับความรู้ด้านระยะเวลาบังคับใช้, การเกิดสิทธิ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.20

ความต่างด้านความรู้แยกตามประเภทสถานประกอบการ

สถานประกอบการ	ค่าเฉลี่ย	ขอบเขตความ คุ้มครอง	อัตราเงิน สมทบ	ระยะเวลา บังคับใช้	การเกิด สิทธิ	ประโยชน์ ทดแทน
การคำสั่ง/คำปลีก	Mean	2.78	1.98	1.98	1.58	1.65
อื่น ๆ นอกเหนือจาก การคำสั่ง	Mean	2.67	2.13	2.12	2.33	2.00
ผลต่าง		0.11	0.15	0.14	0.75*	0.35*

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ความแตกต่างด้านความรู้แยกตามประเภทสถานประกอบการนั้น การคำสั่ง/คำปลีก และอื่น ๆ นอกเหนือจากการคำสั่ง มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ประเภทสถานประกอบการอื่น ๆ นอกเหนือจากการคำสั่ง ให้ความสำคัญกับเงื่อนไขการเกิดสิทธิ ด้านประโยชน์ทดแทน ในระดับที่มากกว่าสถานประกอบการด้านการคำสั่ง/คำปลีก สำหรับความรู้ด้านขอบเขตความคุ้มครอง ด้านอัตราเงินสมทบ ด้านระยะเวลาบังคับใช้ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.21

ความต่างด้านความรู้แยกตามขนาดสถานประกอบการ

ขนาดสถาน ประกอบการ	ค่าเฉลี่ย	ขอบเขตความ คุ้มครอง	อัตราเงิน สมทบ	ระยะเวลา บังคับใช้	การเกิด สิทธิ	ประโยชน์ ทดแทน
ต่ำกว่า 100 คน	Mean	2.84	1.42	1.84	1.63	1.89
100-500 คนขึ้นไป	Mean	2.82	1.41	2.18	1.59	2.00
ผลต่าง		0.02	0.01	0.34*	0.04	0.11

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ความแตกต่างด้านความรู้แยกตามขนาดสถานประกอบการนั้น ขนาดสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง ต่ำกว่า 100 คน และมีลูกจ้าง 100-500 คนขึ้นไป มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ขนาดสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 100-500 คนขึ้นไป ให้ความสำคัญกับระยะเวลาบังคับใช้ ในระดับที่มากกว่าขนาดสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง ต่ำกว่า 100 คน สำหรับความรู้ด้านขอบเขตความคุ้มครอง ด้านอัตราเงินสมทบ ด้านเงื่อนไขการเกิดสิทธิ ประโยชน์ทดแทน ไม่พบความแตกต่าง

ส่วนที่ 5 ความแตกต่างระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญ ความพร้อมในการประกัน

ตารางที่ 4.22

ความแตกต่างของทัศนคติแยกตามเพศ

เพศ	ค่าเฉลี่ย	ประโยชน์และความสำคัญ	ความพร้อมในการประกัน
ชาย	Mean	2.86	2.40
หญิง	Mean	2.81	2.54
ผลต่าง		0.05	0.14

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ความแตกต่างของทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญ และความพร้อมในการประกัน แยกตามเพศนั้น เพศชายและเพศหญิง มีผลต่อทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญ และความพร้อมในการประกัน ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.23

ความแตกต่างของทัศนะแยกตามอายุ

อายุ	ค่าเฉลี่ย	ประโยชน์และความสำคัญ	ความพร้อมในการประกัน
20-30 ปี	Mean	2.91	2.56
31-40 ปีขึ้นไป	Mean	2.75	2.68
ผลต่าง		0.16*	0.12

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ความแตกต่างของทัศนะด้านประโยชน์และความสำคัญ และความพร้อมในการประกัน แยกตามอายุนั้น อายุ 20-30 ปี และ 31-40 ปีขึ้นไป มีผลต่อทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ อายุ 20-30 ปี ให้ความสำคัญกับทัศนะด้านประโยชน์และความสำคัญมากกว่า อายุ 31-40 ปีขึ้นไป และความพร้อมในการประกัน ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.24

ความแตกต่างของทัศนะแยกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	ค่าเฉลี่ย	ประโยชน์และความสำคัญ	ความพร้อมในการประกัน
โสด	Mean	2.80	2.58
สมรส และเคยสมรส	Mean	2.93	2.63
ผลต่าง		0.13	0.05

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ความแตกต่างของทัศนะด้านประโยชน์และความสำคัญ และความพร้อมในการประกัน แยกตามสถานภาพสมรสนั้น สถานภาพโสด และสถานภาพสมรส และเคยสมรส มีผลต่อทัศนะด้านประโยชน์และความสำคัญ และความพร้อมในการประกัน ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.25

ความแตกต่างของทัศนคติแยกตามการศึกษา

การศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ประโยชน์และความสำคัญ	ความพร้อมในการประกัน
ต่ำกว่าปริญญาตรี	Mean	2.96	2.53
ปริญญาตรีขึ้นไป	Mean	2.84	2.61
ผลต่าง		0.12	0.08

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ความแตกต่างของทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญ และความพร้อมในการประกัน แยกตามระดับการศึกษานั้น การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไป มีผลต่อทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญ และความพร้อมในการประกัน ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.26

ความแตกต่างของทัศนคติแยกตามลักษณะงาน

ลักษณะงาน	ค่าเฉลี่ย	ประโยชน์และ ความสำคัญ	ความพร้อมในการประกัน
บริการ และการค้า	Mean	2.67	2.86
อื่น ๆ ที่ไม่ใช่บริการและ การค้า	Mean	2.85	2.62
ความต่าง		0.18*	0.24*

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ความแตกต่างของทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญ และความพร้อมในการประกัน แยกตามลักษณะงานนั้น ลักษณะงานบริการและการค้า และอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บริการและการค้า มีผลต่อทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ลักษณะงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บริการและการค้า ให้ความสำคัญกับทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญมากกว่า ลักษณะงาน

บริการและการค้า และลักษณะงานบริการและการค้า ให้ความสำคัญกับความพร้อมในการ
ประกันมากกว่าลักษณะงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บริการและการค้า

ตารางที่ 4.27

ความแตกต่างของทัศนะแยกตามรายได้

รายได้	ค่าเฉลี่ย	ประโยชน์และความสำคัญ	ความพร้อมในการประกัน
เท่ากับหรือ<10,000	Mean	2.90	2.52
>1,0001	Mean	2.76	2.70
ผลต่าง		0.14	0.18*

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ความแตกต่างของทัศนะด้านประโยชน์และความสำคัญ
และความพร้อมในการประกัน แยกตามรายได้นั้น รายได้เท่ากับหรือต่ำกว่า 10,000 บาท
และมากกว่า1,0001 บาทขึ้นไป มีผลต่อทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ รายได้ มากกว่า
1,0001 บาทขึ้นไปให้ความสำคัญกับ ความพร้อมในการประกันมากกว่า รายได้เท่ากับหรือต่ำกว่า
10,000 บาท และทัศนะด้านประโยชน์และความสำคัญ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.28

ความแตกต่างของทัศนะแยกตามระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน

ระยะเวลา	ค่าเฉลี่ย	ประโยชน์และ ความสำคัญ	ความพร้อมในการ ประกัน
1-3 ปี	Mean	2.68	2.50
4-6 ปีขึ้นไป	Mean	2.92	2.86
ผลต่าง		0.24*	0.36*

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ความแตกต่างของทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญ และความพร้อมในการประกัน แยกตามระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตนนั้น ระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน 1-3 ปี และ 4-6 ปีขึ้นไป มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน 4-6 ปีขึ้นไป ให้ความสำคัญกับทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญ และความพร้อมในการประกันมากกว่า ระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน 1-3 ปี

ตารางที่ 4.29

ความแตกต่างของทัศนคติแยกตามประเภทสถานประกอบการ

สถานประกอบการ	ค่าเฉลี่ย	ประโยชน์และความสำคัญ	ความพร้อมในการประกัน
การค้าส่ง/ค้าปลีก	Mean	2.78	2.58
อื่น ๆ นอกเหนือจากการค้า	Mean	2.67	2.62
ผลต่าง		0.11	0.04

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ความแตกต่างของทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญ และความพร้อมในการประกัน แยกตามประเภทสถานประกอบการนั้น สถานประกอบการ การค้าส่ง/ค้าปลีก และอื่น ๆ นอกเหนือจากการค้า มีผลต่อทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญ และความพร้อมในการประกัน ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.30

ความแตกต่างของทัศนคติแยกตามขนาดสถานประกอบการ

ขนาดสถานประกอบการ	ค่าเฉลี่ย	ประโยชน์และความสำคัญ	ความพร้อมในการประกัน
ต่ำกว่า 100 คน	Mean	2.84	2.55
100-500 คน	Mean	2.82	2.67
ผลต่าง		0.02	0.12

*มีความแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าเฉลี่ย มากกว่า 0.15

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ความแตกต่างของทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญ และความพร้อมในการประกัน แยกตามขนาดสถานประกอบการนั้น ขนาดสถานประกอบการที่มี ลูกจ้าง ต่ำกว่า 100 คน และมีลูกจ้าง 100-500 คนขึ้นไป มีผลต่อทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญ และความพร้อมในการประกัน ไม่พบความแตกต่าง

ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม

1. ควรให้มีการเผยแพร่ ให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันการว่างงานผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ประกันตนได้รับทราบข้อมูล
2. สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการประกันการว่างงานแก่ผู้ประกันตน โดยสื่อที่ใช้อาจประกอบด้วย วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ ตลอดจนหน่วยงานเคลื่อนที่ของสำนักงานประกันสังคม ไปยังกลุ่มเป้าหมายตามความเหมาะสม
3. ควรมีการให้รายละเอียด ความชัดเจน และครอบคลุมถึงกรณีต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น จากการบังคับใช้ประโยชน์ทดแทนการประกันการว่าง
4. นายจ้างต้องได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน เพื่อที่จะสามารถแนะนำผู้ประกันตนหรือลูกจ้างได้อย่างถูกต้อง
5. ควรมีการให้ความรู้เบื้องต้นถึงสิทธิที่ลูกจ้างควรจะได้รับเกี่ยวกับการประกันการว่างงาน
6. การให้ลูกจ้างไปรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่าเดือนละครั้ง เป็นการสร้างภาระให้ผู้ว่างงานมากเกินไป

การอภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “ความรู้และทัศนคติของผู้ประกันตนต่อสิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน” ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านทัศนคติของผู้ประกันตน เกี่ยวกับการประกันการว่างงาน ผลที่ได้จากการศึกษาสามารถอภิปรายได้ ดังนี้

1. ความรู้ของผู้ประกันตนเกี่ยวกับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน

ผลของการศึกษาซึ่งแบ่งได้เป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านขอบเขตความคุ้มครอง ด้านอัตราเงินสมทบ ด้านกำหนดระยะเวลาบังคับใช้ ด้านเงื่อนไขการเกิดสิทธิ ด้านประโยชน์ทดแทน จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกันตนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประกันการว่างงาน ภาพรวมอยู่ใน

ระดับสูง คือช่วงคะแนน 8-15 คะแนนถึงร้อยละ 78.3 (ตารางที่ 4.8) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศุภกนิษฐ์ พลไพรินทร์ (2540, น. 24) กล่าวว่า การวัดความรู้เป็นการวัดระดับความจำความสามารถในความคิดเข้าใจกับข้อเท็จจริงที่ได้รับการศึกษาและประสบการณ์เดิมโดยผ่านการทดสอบคุณภาพแล้ว จะแยกคนที่มีความรู้ กับไม่มีความรู้ออกจากกันได้ระดับหนึ่ง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละประเด็นพบว่า หมวดขอบเขตด้านความคุ้มครองผู้ประกันตนร้อยละ 98.33 รู้ว่าผู้ว่างงานที่ทำประกันการว่างงานจะได้รับเงินชดเชยระหว่างไม่มีงานทำ ร้อยละ 95.00 รู้ว่า รัฐจะจัดฝึกอาชีพให้ระหว่างที่ไม่มีงานทำ และร้อยละ 90.00 รู้ว่ารัฐบาลไม่ได้ให้ลูกจ้างเลือกเข้าสู่ระบบประกันการว่างงาน (ตารางที่ 4.2) หมวดความรู้ด้านอัตราเงินสมทบ ผู้ประกันตน ร้อยละ 83.33 รู้ว่าเงินสมทบกองทุนประกันการว่างงานเก็บจากนายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาล ร้อยละ 81.67 ไม่รู้ว่าการเปลี่ยนงานบ่อยของลูกจ้างไม่มีผลทำให้ลูกจ้างต้องจ่ายเงินสมทบกองทุนประกันการว่างงานสูงตามไปด้วย ร้อยละ 60.00 ไม่รู้ว่า นายจ้างที่เลิกจ้างลูกจ้างมาก ไม่มีผลต่อการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมกรณีว่างงานสูงตามไปด้วย (ตารางที่ 4.3) แสดงให้เห็นว่า ผู้ประกันตนส่วนใหญ่ ยังคงไม่รู้ว่าการหักเงินสมทบเข้ากองทุนประกันการว่างงาน จะคิดคำนวณจากร้อยละของอัตราเงินเดือนของลูกจ้าง ผู้ประกันตน และจะเรียกเก็บจากทุกฝ่าย คือ นายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาล ในอัตราฝ่ายละ เท่า ๆ กัน หมวดความรู้ด้านกำหนดระยะเวลาบังคับใช้ ร้อยละ 86.7 รู้ว่าสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันรัฐบาลไม่มีความพร้อม ที่จะจัดการปัญหาการว่างงานให้แก่ลูกจ้าง ร้อยละ 73.3 รู้ว่าการประกาศบังคับใช้กฎหมายประกันการว่างงานขึ้น กับความพร้อมในการบริหารจัดการกองทุนประกันการว่างงาน ร้อยละ 63.3 รู้ว่าปัจจุบันยังไม่มีกรออกกฎหมายบังคับใช้การประกันการว่างงาน (ตารางที่ 4.4) หมวดความรู้ด้านเงื่อนไขการเกิดสิทธิผู้ประกันตน ร้อยละ 91.7 รู้ว่าเมื่อถูกเลิกจ้างต้องไปขึ้นทะเบียนเป็นผู้ว่างงาน ร้อยละ 61.7 ไม่รู้ ต้องทำงานตามที่รัฐจัดหา ร้อยละ 66.4 ไม่รู้ ว่าการถูกเลิกจ้างจากเพราะทุจริตหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ในการทำงานจะไม่ได้รับเงินชดเชยจากการประกันการว่างงาน (ตารางที่ 4.5) หมวดความรู้ด้านประโยชน์ทดแทน ผู้ประกันตน ร้อยละ 90.0 รู้ รัฐจะจ่ายเงินให้ผู้ประกันการว่างงาน ระหว่างที่ถูกเลิกจ้าง และยังหางานทำไม่ได้ ผู้ประกันตน ร้อยละ 76.7 รู้ รัฐจะหางานให้แก่ผู้ประกันการว่างงานทำระหว่างที่ยังหางานทำไม่ได้ ร้อยละ 73.3 ไม่รู้ ว่ารัฐไม่ได้จ่ายเงินช่วยเหลือเพิ่มเติมให้แก่ผู้อยู่ในอุปการะ ของผู้ประกันการว่างงาน (ตารางที่ 4.6) ผลการศึกษาในแต่ละประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกษม วัฒนชัย (2544, น. 39-40) กล่าวว่าความรู้ หมายถึง การรวบรวมความคิดของมนุษย์ จัดให้เป็นหมวดหมู่และประมวลสาระที่สอดคล้องกัน โดยนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนั้นสิ่งที่ เป็นสาระที่สอดคล้องกัน โดยนำมาใช้ให้เกิด

ประโยชน์ ดังนั้นสิ่งที่เป็นสาระในระบบข้อมูลข่าวสารจากคำจำกัดความที่มีผู้กล่าวไว้ในเบื้องต้นสามารถสรุปได้ว่า ความรู้ หมายถึงข้อเท็จจริงกฎเกณฑ์ และรายละเอียดของเรื่องราวและการกระทำต่าง ๆ ที่บุคคลได้ประสบมาและเก็บสะสมไว้เป็นความจำที่สามารถถ่ายทอดต่อ ๆ ไปได้ และสามารถวัดความรู้ได้โดยการระลึกถึงเรื่องเหล่านั้นแล้วแสดงออกมา

โดยภาพรวมของความรู้ของผู้ประกันตนเกี่ยวกับการประกันการว่างงานในทุกสายข้อถาม พบว่า ผู้ประกันตนของกลุ่มตัวอย่าง ที่ยังไม่รู้เกี่ยวกับการประกันการว่างงาน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่ยังไม่ได้รับทราบข้อมูลที่ต้องการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ซึ่งเป็นเพราะประกันการว่างงานยังอยู่ระหว่างการดำเนินการกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยอยู่ จึงยังไม่ได้มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางเท่าที่ควร

2. ทิศนะด้านประโยชน์และความสำคัญความพร้อมในการประกัน

ผลของการศึกษาซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการตอบสนองความต้องการ ด้านการสร้างความมั่นคงของรายได้ และด้านการสร้างความมั่นคงในชีวิต จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการตอบสนองความต้องการ (ตารางที่ 4.9) ผู้ประกันตนให้ความเห็นว่า การประกันการว่างงานทำให้ผู้ประกันตน ร้อยละ 51.7 เห็นด้วยในระดับปานกลางว่าการประกันการว่างงานทำให้มีโอกาสพัฒนาฝีมือตนเองเพื่อปฏิบัติงานในอาชีพได้ ร้อยละ 50.0 เห็นด้วยในระดับปานกลางว่าการประกันการว่างงานทำให้รู้สึกว่าเป็นภาระต่อสังคม ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นระหว่างที่ว่างงาน และเห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 50.0 ว่าการประกันการว่างงานทำให้มีโอกาสได้งานใหม่ ด้านการสร้างความมั่นคงของรายได้ (ตารางที่ 4.10) ผู้ประกันตนเห็นด้วยในระดับปานกลาง ร้อยละ 61.7 ว่าผู้ประกันตนรู้สึกว่าการประกันการว่างงานทำให้มั่นใจว่าจะมีรายได้ที่แน่นอน และเป็นประจำ ในขณะที่ว่างงานและเห็นด้วยในระดับปานกลาง ร้อยละ 55.0 ว่าการประกันการว่างงานทำให้ผู้ประกันตนรู้สึกว่าการประกันการว่างงานทำให้มีรายได้เพียงพอต่อรายจ่ายในชีวิตประจำวัน ด้านการสร้างความมั่นคงในชีวิต (ตารางที่ 4.10) ผู้ประกันตนให้ความเห็นว่า การประกันการว่างงานทำให้ผู้ประกันตนรู้สึกว่าการประกันการว่างงานสามารถสร้างความมั่นคงในชีวิตการทำงานได้ โดยเห็นด้วยในระดับปานกลาง ร้อยละ 55.00 ผู้ประกันตน ร้อยละ 50.0 เห็นด้วยในระดับมาก ผู้ประกันตนรู้สึกว่าการประกันการว่างงานทำให้มั่นใจว่ารัฐจะไม่ทอดทิ้งเมื่อตกงาน และ เห็นด้วยในระดับปานกลาง ร้อยละ 53.3 ผู้ประกันตนรู้สึกว่าการประกันการว่างงานทำให้มั่นใจว่ารัฐจะ

พยายามช่วยเหลือให้มีงานทำได้อีกครั้งหนึ่ง จากผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมของผู้ประกันตนต่อประกันการว่างงาน มีความเห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 66.70 ว่าเมื่อถูกเลิกจ้างผู้ประกันตนพร้อมที่จะไปขึ้นทะเบียนที่สำนักจัดหางานของรัฐ และร้อยละ 68.30 มีความเห็นด้วยในระดับมากว่าในกรณีที่ถูกลีกจ้าง ผู้ประกันพร้อมที่จะไปรายงานตัวทุกเดือนระหว่างที่หางานทำไม่ได้ และร้อยละ 56.70 ร้อยละ 55.00 ตามลำดับมีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่ากรณีที่ถูกลีกจ้างและหางานทำยังไม่ได้ผู้ประกันตน พร้อมที่จะทำงานตามที่รัฐจัดหาให้ และถูกลีกจ้างผู้ประกันตนพร้อมที่จะฝึกงานตามที่รัฐจัดหาให้ ทั้งนี้จากการสำรวจความคิดเห็นด้านความพร้อมในการปฏิบัติของผู้ประกันตน แสดงให้เห็นว่าผู้ประกันตนมีความคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์จากการประกันการว่างงานจึงมีความพร้อมที่จะปฏิบัติ ผลการศึกษาในแต่ละประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร (2533, น. 122) ได้กล่าวถึงทัศนคติ ที่เป็นดัชนีชี้ว่าบุคคลนั้นคิดและรู้สึกอย่างไรกับคนรอบข้าง วัตถุหรือสิ่งแวดล้อมตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ โดยทัศนคตินั้นมีรากฐานมาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรม ในอนาคตได้ ทัศนคติ จึงเป็นเพียงความพร้อม ที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า และเป็นมิติของการประเมิน เพื่อแสดงว่าชอบหรือไม่ชอบต่อประเด็นหนึ่ง ๆ ซึ่งถือเป็นการสื่อสารภายในบุคคลที่เป็นผลกระทบมาจากการรับสารอันจะมีผลต่อพฤติกรรมต่อไป

3. ความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลและความรู้

ความแตกต่างด้านความรู้แยกตามเพศชายและเพศหญิงนั้น มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เพศหญิงจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านเงื่อนไขการเกิดสิทธิมากกว่าเพศชาย เพราะผู้หญิงมองถึงกระบวนการที่จะทำให้เกิดสิทธิ และเพศชายจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านประโยชน์ทดแทนมากกว่าเพศหญิงเพราะมองถึงประโยชน์ที่ได้รับเป็นลำดับที่สำคัญ ด้านความรู้แยกตามอายุนั้น อายุ 20-30 ปี และ 31-40 ปีขึ้นไป มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ อายุ 20-30 ปี จะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านประโยชน์ทดแทนมากกว่าอายุ 31-40 ปีขึ้นไป เพราะเป็นกลุ่มที่อายุน้อยจึงเห็นว่าประโยชน์ทดแทนมีความจำเป็นมากที่สุด ด้านความรู้แยกตามสถานภาพสมรสนั้น สถานภาพโสดและสมรสกับเคยสมรส มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สถานภาพโสดให้ความสำคัญกับความรู้ด้านอัตราเงินสมทบ เพราะ และมีความสามารถในการจ่ายเงินสมทบได้ดีกว่า สถานภาพสมรส และเคยสมรส ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านระยะเวลาบังคับใช้ เพราะให้ความสำคัญกับระยะเวลาการเกิดผล

บังคับใช้ ด้านความรู้แยกตามการศึกษานั้น ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไป มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ให้ความสำคัญกับด้านเขตความคุ้มครอง, ด้านอัตราเงินสมทบ ในระดับที่มากกว่า เพราะกลุ่มนี้มีการศึกษาไม่สูง รายได้ก็ไม่สูง จึงหวังที่จะได้รับถึงความคุ้มครองที่สูงกว่า และการจ่ายเงินสมทบด้วยเช่นกัน ส่วนระดับปริญญาตรีขึ้นไป ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านประโยชน์ทดแทนมากกว่า เพราะกลุ่มนี้มุ่งถึงประโยชน์เป็นสำคัญ ด้านลักษณะงานประเภทบริการ และการค้า และอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บริการและการค้า มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ลักษณะงานประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บริการและการค้า ให้ความสำคัญกับด้านเขตความคุ้มครอง ด้านอัตราเงินสมทบ และเงื่อนไขการเกิดสิทธิ ในระดับที่มากกว่าลักษณะงานประเภทบริการ และการค้า เพราะลักษณะงานประเภทนี้ให้ความสำคัญต่อกระบวนการที่จะเกิดขึ้น เพื่อได้รับประโยชน์ทดแทน ด้านความรู้แยกตามรายได้นั้น รายได้เท่ากับหรือต่ำกว่า 10,000 บาท และมากกว่า 10,001 บาทขึ้นไป มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ รายได้เท่ากับหรือต่ำกว่า 10,000 บาท ให้ความสำคัญกับด้านเขตความคุ้มครอง ด้านอัตราเงินสมทบ และเงื่อนไขการเกิดสิทธิ ในระดับที่มากกว่ารายได้มากกว่า 10,001 บาทขึ้นไป เพราะเนื่องจากรายได้ต่ำ ทำให้ต้องการความคุ้มครองที่สูง ให้ความสำคัญกับการจ่ายเงินสมทบ และเงื่อนไขเพื่อให้ได้รับสิทธิดังกล่าว ด้านความรู้แยกตามระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตนนั้นระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน 1-3 ปี และ 4-6 ปีขึ้นไป มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน 4-6 ปีขึ้นไป ให้ความสำคัญกับด้านเขตความคุ้มครอง ด้านอัตราเงินสมทบ และประโยชน์ทดแทนในระดับที่มากกว่าระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน 1-3 ปี เพราะเป็นกลุ่มที่เป็นผู้ประกันตนมานานจึงมุ่งจะได้รับประโยชน์จากการประกันการว่างงาน ด้านประเภทสถานประกอบการนั้น การค้าส่ง/ค้าปลีก และอื่น ๆ นอกเหนือจากการค้า มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ประเภทสถานประกอบการอื่น ๆ นอกเหนือจากการค้า ให้ความสำคัญกับเงื่อนไขการเกิดสิทธิ ด้านประโยชน์ทดแทน ในระดับที่มากกว่าสถานประกอบการด้านการค้าส่ง/ค้าปลีก เพราะประเภทสถานประกอบการดังกล่าวมีความรู้ความเข้าใจจึงเห็นความสำคัญของการได้ประโยชน์ต่าง ๆ ด้านความรู้แยกตามขนาดสถานประกอบการนั้น ขนาดสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง ต่ำกว่า 100 คน และมีลูกจ้าง 100-500 คนขึ้นไป มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ขนาดสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 100-500 คนขึ้นไป ให้ความสำคัญกับระยะเวลาบังคับใช้ ในระดับที่มากกว่าขนาดสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง ต่ำกว่า 100 คน เพราะเป็นสถานประกอบการขนาดใหญ่ ผู้ประกันตนมุ่งให้ความสำคัญกับระยะเวลาบังคับใช้เพื่อให้ตนได้รับสิทธิประโยชน์

ผลการศึกษาในแต่ละประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการลงทุนเพื่อการเสาะแสวงหาข้อมูลในตลาดแรงงานของ มัทนา พนานิรามัย (2547, น. 9) ทฤษฎีว่าด้วยการเสาะแสวงหาข้อมูลข่าวสารกล่าวว่า ระดับการเสาะแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่พอเหมาะ(optimal) คือการเสาะแสวงหาจนกระทั่งต้นทุนส่วนเพิ่มและประโยชน์ส่วนเพิ่มจากการเสาะแสวงหาข้อมูลเท่ากัน การหยุดเสาะแสวงหาข้อมูลข่าวสารเมื่อเงื่อนไขข้างต้นเป็นจริงจะทำให้ประโยชน์รวมจากการเสาะแสวงหาข้อมูลข่าวสารสูงสุด

4. ความแตกต่างระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญความพร้อมในการประกัน

ความแตกต่างของทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญ และความพร้อมในการประกัน อายุ 20-30 ปี และ 31-40 ปีขึ้นไป มีผลต่อทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ อายุ 20-30 ปี ให้ความสำคัญกับทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญมากกว่า อายุ 31-40 ปีขึ้นไป เพราะเป็นกลุ่มอายุช่วงวัยรุ่น จึงมองเห็นประโยชน์และความสำคัญ และความพร้อมในการประกัน เพราะกลุ่มอายุนี้มีผลต่อการเปลี่ยนงานสูง ด้านลักษณะงานนั้น ลักษณะงานบริการและการค้า และอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บริการและการค้า มีผลต่อทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ลักษณะงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บริการและการค้า ให้ความสำคัญกับทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญมากกว่า ลักษณะงานบริการและการค้า และลักษณะงานบริการและการค้า ให้ความสำคัญกับความพร้อมในการประกันมากกว่าลักษณะงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บริการและการค้าเพราะเห็นถึงการได้รับประโยชน์จึงพร้อมที่จะปฏิบัติตาม ด้านรายได้เท่ากับหรือต่ำกว่า 10,000 บาท และมากกว่า 10,001 บาทขึ้นไป มีผลต่อทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ รายได้ มากกว่า 10,001 บาทขึ้นไป ให้ความสำคัญกับความพร้อมในการประกันมากกว่า รายได้เท่ากับหรือต่ำกว่า 10,000 บาท เพราะกลุ่มรายได้สูงมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าจึงให้ความสำคัญกับความพร้อมในการปฏิบัติ ด้านระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตนนั้น ระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน 1-3 ปี และ 4-6 ปีขึ้นไป มีผลต่อด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน 4-6 ปีขึ้นไป ให้ความสำคัญกับทัศนคติด้านประโยชน์และความสำคัญ และความพร้อมในการประกันมากกว่า ระยะเวลาการเป็นผู้ประกันตน 1-3 ปี เพราะอยู่เป็นผู้ประกันตนเวลานานจึงมุ่งและคาดหวังถึงความสำคัญกับความพร้อมในการปฏิบัติเพื่อได้รับประโยชน์ดังกล่าว ผลการศึกษาในแต่ละประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เยาวดี วิบูลย์ศรี (2540, น. 99) กล่าวว่า ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความทรงจำในเรื่องราว ข้อเท็จจริงรายละเอียดต่าง ๆ และความสามารถในการนำความรู้ที่เก็บ

รวบรวมมาใช้ดัดแปลง อธิบาย เปรียบเทียบในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างมีเหตุผล และความรู้ความเข้าใจ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงและรวมถึงการนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ตาม ขั้นตอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ